

Ášši 03/12 Gažaldagat Sámediggeráđđái

Buktojuvvon gažaldagat:

- Gažaldat 1: Áirras Gunn-Britt Retter, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 2: Áirras Aili Keskitalo, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 3: Áirras Silje Karine Muotka, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 4: Áirras Ann-Mari Thomassen, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 5: Áirras Randi A. Skum, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 6: Áirras Randi A. Skum, NSR:a sámediggejoavku
- Gažaldat 7: Áirras Aud Marthinsen, Ovddádusbellodat
- Gažaldat 8: Áirras Trond Are Anti, NSR/Sáb
- Gažaldat 9: Áirras Trond Are Anti, NSR/Sáb
- Gažaldat 10: Áirras Trond Are Anti, NSR/Sáb
- Gažaldat 11: Áirras Trond Are Anti, NSR/Sáb
- Gažaldat 12: Áirras Trond Are Anti, NSR/Sáb

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 3/12

Lávdegoddi/komité: _____

Joavku/gruppe: Norgga Sámiid Riikasearvi / Sámeálbmot bellodat

Áirasa namma/representantens navn: Gunn-Britt Retter

Ridduguolástuslávdegoddi čuovvuleapmi

Go Sámediggi giedahalai Sámedikkiráđi ja Ráđđáhusa šiehtádusa ridduguolásteami birra áššis 27/11 *Guolástanriekti mearrasámi guovlluin*, nannii Sámediggeráđđi sihke Sámedikki dievasčoahkkimii ja media bokte ahte ášši ii noga dása, muhto áigot joatkit konsulterema ráđđehusain guolástanriekti birra.

- Mii lea konkrehta dáhpuhuvvan ridduguolástus ášši čuovvulemiin skábmamánu rájes?
- Mákkár lávkit leat váldon guolástusvuoigatvuođaid dohkkeheami hárrái skábmamánu rájes?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrádet

Áššis/til sak: 3/12 Gážaldagat Sámediggeráđđái/ Spørsmål til sametingsrádet

Lávdegoddi/komité: _____

Joavku/gruppe: NSR

Áirasa nama/representantens navn: Aili Keskitalo

Stivralahtuid nammadeapmi regionála ja vuollásaš dearvvašvuodadoaimmahagaide

Sámedikkis lea mánga jagi leamaš vejolašvuhta evttohit stivralahtuid regionála dearvvašvuodadoaimmahagaide. Departemeanta nammada loahpalaččat. Dan oktavuodas go gieskat nammaduvvui stivra Dearvvašvuhta Davvin doaimmahakkii leat media dieđuid mielde šaddan veaháš “boasttuáddejumit”.

- Gean lea Sámediggi evttohan Dearvvašvuhta Davvin stivríi? Sáhttet go áirasat oažžut dan duodaštuvvot?
- Gean lea Departemeanta nammadan Dearvvašvuhta Davvin stivríi? Dohkkehuvvui go Sámediggeráđi evttohus? Jos ii dohkkehuvvon, de makkár ákkaiguin departemeanta ii dan dohkkehan?
- Mii dáhpáhuvai ovddit háve go Dearvvašvuhta Davvin stivra nammaduvvui? Gean lei Sámediggeráđi evttohan? Sáhttet go áirasat oažžut dan duodaštuvvot?
- Dohkkehuvvui go Sámediggeráđi evttohus ovddit stivranammadeamis? Jos ii dohkkehuvvon, de makkár ákkaiguin departemeanta ii dan dohkkehan?
- Lea go Sámediggeráđi duhtavaš sámi stivralahtuid nammademiiguin?
- Movt doaimbá siskkáldas gulahallan Sámediggeráđis go guoská evttohusaide ja daid čuovvoleapmái? Leat go Sámediggeráđis gulahallan- ja oktiordnenváttisvuodát?

Gáždát Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak:	03/12 : Gáždát Sámediggeráđđái/ Spørsmål til sametingsrådet
Lávdegoddi/komité:	
Joavku/gruppe:	NSR
Áirasa namma/representantens navn:	Silje Karine Muotka

Sámi lohkanguovddáš

Sámi lohkanguovddáš lea ožžon oasseruhtadeami Sámedikki bušehtas mánga jagi. Jagi 2012 bušehtas ii leat dasa biddjojuvvon ruhta. Manne, ja makkár váikkuhusat das leat guovddáža doibmii?

Movt lea nationála iskosiid stáhtus sámeielain ovdánan? Lea go Sámediggi searvan dán ovddidanbarggu ruhtadeapmái seamma dásis go várrejuvvo ruhta eará fágaide?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrádet

Áššis/til sak:

03/12 : Gažaldagat Sámediggeráđđái/ Spørsmål til sametingsrádet

Lávdegoddi/komité:

Joavku/gruppe:

NSRs sametingsgruppe

Áirasa namma/representantens navn:

Ann-Mari Thomassen

Vatnjavári skuvlla, Skániin ja Billávuona skuvlla, Porsággus heaittiheapmi

Iinna ja biras sámiid searvi – NSR lea sádden gulaskuddancealkámuša kopiijain ee. Sámediggeráđđái dán proseassas, mii Skániin lea biddjon johtui ja mas galgá sestojuvvot suohkanbušeahhtas dainna lágiin ahte časkit skuvllaid oktii ja nu heaittihit Vatnjavári skuvlla Skániin. Gulaskuddancealkámušas cuigejuvvo daidda servodatlaš váikkuhusaide maid heaittiheapmi mielddisbuvttáši. Mediain lea gullon ahte várrepreseanta lea sádden sihke Vatnjavári skuvlla ja Billávuona skuvlla heaittihanášši ON-vuogádahkii. Sosiálamediaain oidno ahte várrepreseanta galgá váldit skuvllaid heaittihanášši ovdan čoahkkimis stáhtačáli Elisabeth Dahlein gaskavahkku guovvamánu 15. beaivvi dán jagi. Mii de šattái boađusin Vatnjavári skuvlla ja Billávuona skuvlla áššis?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak:	3/12 Gážaldagat Sámediggeráđđái/ Spørsmål til sametingsrådet
Lávdegoddi/komité:	
Joavku/gruppe:	NSR/SáB
Áirasa namma/representantens navn:	Randi A. Skum

Guovllustivrraid nammadeapmi

Čujhit ahte fylkkadikkit ja Sámediggi leat nammadan lahtuid boazodoalu guovllustivrraide áigodahkii 2012 – 2015.

Fylkkadiggi ja Sámediggi galget ovttasráđiid fuolahit ahte lea dásseaddu sohka beali, geografijja, fága ja oppalaš eavttuid gaska stivrrain.

Makkár oktavuoha lea leamaš Sámedikki ja fylkkagielddaid gaska dán nammadeami oktavuodas?
Mainna lágiin lea boazodoallofágalaš máhttu deattuhuvvon vejolaš oktavuoda váldimis?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrádet

Áššis/til sak:	3/12 Gažaldagat Sámediggeráđđái/Spørsmål til Sametingsrádet
Lávdegoddi/komité:	Plenum
Joavku/gruppe:	NSR/Sáb
Áirasa namma/representantens navn:	Randi A. Skum

Sámediggeráđi dieđáhusa čuovvoleapmi sámi boazodoalu birra

Sámediggeráđi dieđáhusas sámi boazodoalu birra maid Sámediggi meannudii 2009:s leat hábmejuvvon ollu doaibmabijut maid Sámediggeráđi galgá váikkuhit/álggahit.

Dieđáhusas leat váldojuvvon ovdan guokte hui áigequovdilis ášši, maida NSR bivdá oazžut stáhtusa.

Vuosttaš lea divadat boazodoalus. Dieđáhusas čuožžu ahte Sámediggeráđi galgá:

Váikkuhit dan ahte divatortnegat boazodoalus šaddet seamma dássái go eanadoalus leat.

Dát lea ain čoavddekeahhtá, ja mu gažaldat lea čuovvovaš:

Maid lea Sámediggeráđi bargan dán ášši oktavuodas, ja mainna lágiin ráđđi lea jurddašan čoavdit ášši?

Nubbi ášši guoská boazolohkui, go ráđđi dieđáhusa mielde áigu:

Váikkuhit ahte ásahuvvo sierra rievttálaš kommišuvdna mii galgá čilget siskkáldas riektediliid boazodoalus?

Lea go ráđđi bargan dáinna áššiin, ja mii lea dán barggu stáhtus?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrádet

Áššis/til sak:	3/12 Gažaldagat Sámediggeráđđái/Spørsmål til Sametingsrádet
Lávdegoddi/komité:	Sámedikki dievasčoahkkín
Joavku/gruppe:	Ovddádusbellodat
Áirasa namma/representantens navn:	Aud Martinsen

Ráfáidduhttin Finnmarkkus

Luondduhálddašan direktoráhta lea ovddidan ráfáidduhttinevttohusa nu ahte olles Deanuvuotna, Ákšovuotna ja oasis Porsáŋgu vuonas galget ráfáidduhttojuvvot. Porsáŋgu lea oktiibuot 5000 km². Luondduhálddašan direktoráhta evttohus mearkkaša ahte 80 % Porsáŋgu gielddas ráfáidduhttojuvvo, suodjaluvvo dahje muđui gáržžiduvvo.

Finnmarkkus lea dál stuorra industriijaovdáneapmi. Oljo- ja gássagávdnosat olggobealde min lagaš rittu, ja go dađistaga lassánit minerálagávdnosiidda beroštumit, de fertejit gielddat heivehallat dađi mielde.

Ovddádusbellodaga mielas lea lunddolaš ahte báikegottit galget oažžut “sin” oasis dáin riggodagain. Dalle leat gielddat sorjavaččat infrastruktuivrras ja areálaide beassamis. Deatalaš lea beassat vutnii, ja brugga- ja hámmanrusttet minerálaid lástema várás iežas regiovnas, ja várra maiddái earáid bealis, lea deatalaš.

Dan ráfáidduhttinmovtta geažil mii orru lieđdumin sierra departemeanttain, govssahallá gielda riggodagaid ektui, ja báhcet dušše dutkit, loddegiikejeaddjit ja eará sierra beroštumit main vel lea beroštupmi Finnmarkkui.

Leago Sámediggeráđđi ovttaoavilis ahte bargosajit dat leat vuodđun ássamii Finnmarkkus?

Áigu go Sámediggeráđđi bargat dan ala ahte ráfáidduhttinplánat heaittihuvvojit, ja ahte baicce biddjojuvvojit lámhččojuvvon doaibmajut maid bokte Finnmarkku báikegottit šattašedje ceavzilis váikkuheaddjin sihke dálá ja boahhteáiggi sohkaoluvvaid várás fylkkas?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 03/12
Lávdegoddi/komité:
Joavku/gruppe: NSR/SáB
Áirasa namma/representantens navn: Trond Are Anti

2011 Sámedikki jahkedieđáhus - Vuodđooahpahusa dábálaš oahpponeavvut

2011 várrejuvvui kr. 13 325 107 sámi oahpponeavvuide máhtoloktema mielde. Sámediggi oaččui 62 ohcama ja Sámediggi juolludii 31 ohcamii doarjaga. (Sametingets årsmelding 2011: 14).

- Makkár eavttuid mielde juolluda Sámediggi sámi oahpponeavvuide?
- Sihkkarastá go Sámediggi juolludit buot sámi lágádusaide, geat ožžot doarjaga poastta 201 Sámedikkis, doarjaga sámi oahpponeavvuide?
- Man láhkai kvalitehtasihkkarastot oahpponeavvut ovdal go deaddiluvvot ja almmuhuvvojit?
- Kvalitehta sihkkarastá go Sámediggi oahpponeavvuid maidda lea juolludan doarjaga?
- Goas sáhttit vuordit ahte leat buot fágain leat oahpponeavvut, sihke dábálaš ja erenoamáš heivehuvvon, mat gokčēt buot máhttolokten gealbbuid oktan oahpahusbagadusain?
- Mii lea ráđi strategiija dán barggus?

Gažaldat Sámediggeráddái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 03/12
Lávdegoddi/komité:
Joavku/gruppe: NSR/SáB
Áirasa namma/representantens navn: Trond Are Anti

2011 Sámedikki jahkediedáhus - Bálvalit álbmoga sámegillii Sámelága giellanjuolggadusaid vuodul

Sámediggi juolluda jahkásaččat doarjaga sámi áhahusaide nugo sámi museaide poasttas 210, sámi teáhteriidda poasttas 206 ja sámi girjebussiide poasttas 209. Sámediggi juolludii jagi 2011 kr. 23 767 00 Sámi museaide, kr. 17 740 000 sámi teáhteriidda ja kr. 6 975 000 sámi girjebussiide. (Sametingets regnskap 2011: 8)

- Gusto go dáid áhahusaide, geat ožžot doaibmadoarjaga sámedikis ja leat siskkobealde sámi hálddašanguovlluid, sámelága giellanjuolggadusat?
- Lea go omd. Várjjat sámiid museas geatnegasvuohta bálvalit musea gussiid sámegillii lassín dárogillii?

Sámegiela hálddašanguovlluin leat priváhta áhahusat nugo priváhta sámi mánáidgárddit. Dát áhahusat bálvalit seamma bálvalusaid go almmolaš orgánaid bálvalusaid. Dán oktavuodas leat seamma bálvalusat go gieldda mánáidgárddiin.

- Geatnegahtta go Sámelága giellanjuolggadusat priváhta sámi mánáidgárddiid siskkobealde sámegiela hálddašanguovlluid bálvalit álbmoga/geavaheddjiid sihke dárogillii ja sámegillii?
- Juolluda go Sámediggi guovttegielalašdoarjaga priváhta sámi mánáidgárddiide gokčat daid liige olggosgoluid bálvalit geavaheddjiid guovtti gillii? Liigegolut bálvalit guovtti gilli leat nugo čálalaš dieđut/čállosat sámegilli ja dárogillii, ja simultána tulkot čeahkkimiid nugo váhnenčeahkkimiid sámegiela dárogillii dahje dárogielas sámegillii. Sámediggi gokčá dáid liige olggosgoluid gieldda mánáidgárddiid ovddas guovttegielalašvuodadoarjagiin maid juolludit gildii.

Otne juolluda Sámediggi guovttegielalašdoarjaga sámegiela báikkálaš almmolaš orgánaide hálddašanguovllus, juohke gieldda ja fylkkagieldda, gokčat lassi olggosgoluid bálvalit guovtti gillii.

- Lea go ráddi árvvoštallan strategiija buoridit rámmaeavttuid priváhta sámi áhahusaide ja eaktodáhtolaš servviide/organisašuvnnaide sámegiela hálddašanguovlluin bálvalit ja diehtjuohkkit sihke dárogillii ja sámegillii?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 03/12
Lávdegoddi/komité:
Joavku/gruppe: NSR/SáB
Áirasa namma/representantens navn: Trond Are Anti

2011 Sámedikki jahkedieđáhus - Buorit rámmaeavttut sámi mánáidgárddiide

Ollu sámi mánáidgárddit leat priváhta go almmolaš eiseválddit eai leat vuoruhan sámi mánáidgárddiid. Priváhta berošteaddjit leat ásahan priváhta sámi mánáidgárddiid go leat oaidnán dan árvvu ja dan dehálaš barggu maid Sámi mánáidgárddit dahket sámi mánáid bajásgeassimis, sámegeiela ja –kultuvrra ektui. Borgemánu 1. b. 2011 rájes galget priváhta mánáidgárddit oažžut uhcimusat 91% maid sullasaš gielddalaš mánáidgárddit ožžot stáhta doarjagiin.

Sámedikki jahkedieđáhusa 2011 celkojuvvo ahte ovttasbargu guovddáš, regionála ja báikkálaš eiseválddiiguin ja eará vejolaš aktevrrain sáhtta leat mielde sihkkarastimin buriid rámmaeavttuid mánáidgárddiide sámi mánáiguin (Sametingets årsmelding 2011: 9).

- Maid lea Sámediggi bargan váikkuhit ahte guovddáš eiseváldi bajida stáhtadoarjaga priváhta sámi mánáidgárddiide 91 proseanttas 100 prosentii?
- Lea go ráđis áigumuš váikkuhit ahte priváhta sámi mánáidgárddit ožžot seamma olu stáhtadoarjaga go gielddalaš sámi mánáidgárddit?
- Makkár strategiija lea ráđis bisuhit ja ovddidit sámi mánáidgárddiid?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 03/12

Lávdegoddi/komité: _____

Joavku/gruppe: NSR/SáB

Áirasa namma/representantens navn: Trond Are Anti

2011 Sámedikki jahkedieđáhus - Vuoigatvuohta oahppovirgelohpái

Sámelága giellanjuolggadusaid mielde lea sis guđet barget báikkálaš dahje guovllu almmolaš orgánas mii lea hálddašanguovllus, lea vuoigatvuohta oažžut bálkáhuvvon virgelobi háhkan dihtii alcceseaset sámeigielmáhtu go orgána dárbbáša dakkár máhtu (Sámelága giellanjuolggadusa § 3-7. Vuoigatvuohta oahppovirgelohpái).

- Gusto go dát giellanjuolggadus oahpaheddjiide?
- Oaivvilda go ráđđi ahte oahpaheaddjit, geat ohcet studeret sámeigiela dahje searvat sámeigiela kurssa, galget oažžut virgeluomu bálkkáin čuovvut dahje searvat dasa Sámelága giellanjuolggadusa § 3-7 vuodul?
- Jos juo, oaivvilda go ráđđi ahte galgá gokčat bálkágoluid guovttegielalašvuodadoarjagiin maid Sámediggi juolluda sámeigiela hálddašan gielddaide ja –fylkkagielddaide?

Gažaldat Sámediggeráđđái • Spørsmål til Sametingsrådet

Áššis/til sak: 03/12
Lávdegoddi/komité: _____
Joavku/gruppe: NSR/Sáb
Áirasa namma/representantens navn: Trond Are Anti

2011 Sámedikki jahkedieđáhus - konsultašuvdna ja gulahallan guovddáš eiseválddiiguin oahpahus guoski áššiin

Jagi 2011 konsulterii Sámediggi guokte oahpahusa áššis stáhtain. Dát guokte ášši ledje akkrediteret álggahit ođđa doavttergrádaohppui ja Stuorradiggedieđáhus nuoraidceahki birra (Sametingets årsmelding 2011: 7). Sámedikkis leamaš golbma ovtasbargočoahkkin Máhttodepartemeanttain (Sametingets årsmelding 2011: 11).

Juovlamánu 2010 dievasčoahkkimis evttohii NSR/Sáb ođđa ášši čuovvolit sámi oahpaheddjiid bargodilli. NSR oaivvildii ja oaivvilda ain ahte sámi skuvllaid oahpaheddjiid bargodilli lea garrasat go dáža skuvllaid oahpaheddjiin. NSR/Sáb evttohii dalle dárbbu kártet ja evalueret sámi skuvllaid oahpaheddjiid bargodili. Ulbmilin kártemin ja evalueremin lei oažžut ovdan erohusa dáža- ja sámi skuvllaid oahpaheddjiid bargodili. Dát galggai leat vuodđun diehtit mii lea erohus ja mii galgá dahkkot vai lea seamma bargodilli.

Ođđa ášši duogáš 2010:s lei ahte ollu sámi oahpaheaddjit mannet eará virggiide go oahpaheddjiin sámeskuvllaide. Muhtimat álget ovdal dáža skuvllaide oahpaheaddjin gos lea uhcit bargonoađi ja gos buot oahpponeavvut ja oahpaheaddjibagadusat leat máhttoloktema mielde. Sámi oahpaheaddjit maid masse konverterema muhtin jagi áigge. Konverterema olis ožžo sámi oahpaheaddjit 16% vuoliduvvon oahpahusaiggi sivas go buot oahppogirjjit eai lean sámegillii. Dát áigi geavahuvvui liige plánenbargui.

NSR/Sáb oaivvilda ahte fertet oažžut konverterema ortnega ruovttoluotta ja váikkuhit loktet sámi oahpaheddjiidbálkká. Dát ortnet galget doaibmat dassázii go oahpaheddjiin sámi skuvllain lea seamma bargodilli go oahpaheddjiin dáža skuvllain.

2011 Sámedikki jahkedieđáhusas ii boađe ovdan ahte ráđđi lea čuovvulan ášši ja ii leat maid namahuvvon dieđáhusas. Dát maid ii leat leamaš áššiin go Sámediggi konsulterii stáhtain dahje ovtasbargočoahkkin Máhttodepartemeanttain.

- Maid lea ráđđi bargan áššiin?
- Lea go ráđis áigumuš bargat áššiin?
- Mii lea rádi oaidnu sámi oahpaheddjiid bargodili birra oahpaheddjiin dáža skuvllaid ektui?
- Lea go ráđis strategiija buoridit sámi skuvllaid oahpaheddjiid bargonoađi, ja mii lea dat strategiija?